

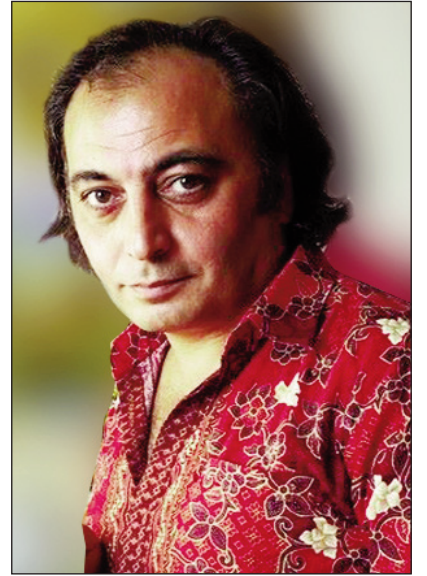
■ Ziyadxan Əliyev

Aprəl ayının 10-dan 20-nə kimi Türkiyənin səfali guşələrindən sayılan Alanya şəhərində təşkil olunan I Beynəlxalq mədəniyyət və incəsənət günləri başa çatmışdır. Alanya bələdiyyəsinin və "Qrand Kaptan" mehmanxanalar şəbəkəsinin təşkilatçılığı ilə baş tutan bu tədbirə qatılan iyirmidən çox ölkənin tanınmış fırça ustası (Canibek Bərdikiyev, Firudin İşiman, Vasili Xanjanov, Sinan Yasdiman, Məhəmməd Tələt, Əhməd Özəl, Lüdvig Zoltan və s.) onu yaddaqalan sənət bayramına çevirə bilmişlər. Alanya toplantısında Azərbaycanı istedadlı rəngkar və qrafik Vüqar Əli təmsil etmişdir. Amma o, bu tədbirə qatılan yeganə azərbaycanlı olmayıb. Belə ki, onunla birlikdə

nət bayramında iştirakından və əsasən müstəqillik illərində gerçəkləşən yaradıcılıq axtarışlarından söz açılır...

Tanışlıq üçün deyək ki, ixtisas təhsilini əvvəlcə Ə.Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət rəsamlıq məktəbində (1985-1989), sonra isə Ə.Hüseynzadə adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun "Sənaye qrafikası" fakültəsində (1991-1997) alan Vüqar Əli hələ tələbəlik illərindən başlayaraq müxtəlif miqyaslı sərqi və müsabiqələrin iştirak etməyə başlamışdır. Vaxtaşırı müxtəlif beynəlxalq simposiumlara qatılan rəssamın əsərləri dünyanın bir çox nüfuzlu şəxsi kolleksiyalarında saxlanılır. Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü olan Vü-

qar Əli onları yaradıcı təfsirə məruz qoymaqla, son nəticədə bədii görüntünün cəlbediciliyinə və təsirliliyinə nail ola bilmişdir. Həmin bədiiləşdirilmiş mövzuların düşündürücülüğünün əldə olunması isə şübhəsiz müəllifin məlum olanlara özünəməxsus, bir qədər də fəlsəfi münasibətinin göstəricisidir. Odur ki, Vüqar Əlinin bütün janrları əhatə edən yaradıcılığında tamaşaçı üçün

Vüqar Əli

dayanacağı" reallıqda müəyyən-ləşdirmək, doğrudan da, müşkül-lüyü danılmaz olan yaradıcılıq məsələsidir. Elə onun düzgün tapılmamasının nəticəsidir ki, bu gün təsviri sənət məkanında başqa "dil"də danışan və özünü rəssam kimi təqdim edənlər kifayət qədər çoxdur. Bir qədər uzun görü-nə biləcək bu izahatdan çıxış etməli olsaq, onda Vüqar Əlinin bu gün maraqlı axtarışlar mərhələsini yaşayan yaradıcılığının yuxarıda vurğuladığımız müsbət bədii-estetik məziyyətlərlə səsleşdi-yini söyləməliyik.

Onun "Karvan", "Səhra gəmiləri", "Şəhərin açarı", "Abşeron gözəli", "Qız qalası", "Mirvari", "Uçan şəhər", "Nağıl", "Səhra nəğməsi", "Abşeron yuxuları", "Qış əfsanəsi", "Natürmort" və s. əsərlərində qeyd etdiyimiz ənənə ilə müasirliyin özünəməxsus vəhdətini görmək mümkündür.

Vüqar Əlinin əsərlərinin ən önəmli bədii xüsusiyyətlərindən biri də tanış və ənənəli mövzu və motivlərə çox fərqli bədii görüntü verə bilməsidir. Qənaətimizcə, bu ilk növbədə məlum bədii münasibətlərdən yaradıcılıqla nəticə çıxarılmasının nəticəsi, rəssamın kətan qarşısında "təklənən" məqamda bilavasitə fərdi iç dünyasına tapınmasının nəticəsidir. Onun məşhur Qız qalasına, sərt təbiətli Abşeron və qədim İçərişəhərə həsr etdiyi tabloların bədii təqdimatında "Vüqar Əli münasibəti" aydın və yaddaqalan, bir çox hallarda isə duyğulandırıcıdır. Bütün bunları duyulması stilizə və şərti-lakonik rəng qatının birliyi ilə əldə edən rəssam, hər bir əsərində həm də düşündürücüdür. Bu heç şübhəsiz ki, yaxşı haldır. Odur ki, vurğulanan bədii məziyyətlərin onun ən müxtəlif janrlarında yaratdığı əsərləri zamansızlığa qovuşdura bilmişdir, desək, yanılmazdır. Elə bu səbəbdən də müxtəlif miqyaslı sərgilərdə "Vüqar Əli" imzası tamaşaçı tərəfindən soraqlanmaqdadır...

ALANYADA SƏNƏT BAYRAMI

Azərbaycanlı rəssam Vüqar Əlinin beynəlxalq uğuru

sərginin əlaqələndiricilərindən biri olan və hazırda Türkiyədə pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan Orxan Cəbrayılloğlu (digər əlaqələndirici türkiyəli Erol Kılıç idi) və Almaniya da yaşayan tanınmış fırça ustası Əkbər Behkəlam da iştirakçılar sırasında olmuşlar. Kifayət qədər məzmunlu proqrama malik olan tədbir onun iştirakçılara çox qısa müddətdə həm Alanya ilə yaxından tanış olmağa, həm də müxtəlif mövzularda əsərlər yaratmağa imkan vermişdir. Vüqar Əli tədbirin şərtlərinə artıqlamasız əməl edərək nəzərdə tutulan iki əsər əvəzinə müxtəlif mövzulara həsr olunmuş yeddi tablo ("Ozan", "Şəms", "Ovqat", "Yay", "Ritm", "Zeynəb" və "Sevgi") yaratmışdır. Bu yazıda azərbaycanlı rəssamın həmin sə-

qar Əli hazırda Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Muzey Mərkəzində çalışır.

Tələbəlik illərində onun bir neçə əqidə dostu ilə birlikdə görkəmli alim Xudu Məmmədovun (1927-1988) gənc rəssamlar üçün təşkil etdiyi sənət dərslərində iştirakını yəqin ki, yaradıcılıq axtarışlarının istiqamətinin düzgün müəyyənəşdirilməsində önəmli saymaq olar. Xudu müəllimin kristalloqrafiyanı milli incəsənətimizlə əlaqələndirilməsini öz gələcək axtarışlarında tətbiq etməyə nail olan həmin gənclərin bu gün təsviri sənətimizdə ənənə ilə müasirliyin uğurlu qovşağını nümayiş etdirmələri də dediklərimizi təsdiqləyir. Milli mənəvi-bədii qaynaqlardan yaradıcılıqla

ipucu ola biləcək bədii məqamların həm də incə "sirr qatı"na bələndiyini duymaq mümkündür.

Müasirliyi bəzilərdən fərqli olaraq çoxdan Qərbin tarixin sənət saxlancına gömülmüş üslublarını təqliddən uzaq olmaqda görən rəssam, "Xudu Məmmədov məktəbi" ənənələrinə tapınaraq təvətinin əbədiyini bir dəfəlik təsdiqləyən milli-mənəvi qaynaqlarından faydalanmağa üstünlük vermişdir. Onun təfsirində təqdim olunan müxtəlif motivlər inandırıcılığı ilə yanaşı, həm də assosiasiya-anım yaradıcı olduqlarından tamaşaçı nəzərlərini ovsunlamaq gücündədir, desək, həqiqəti söyləmiş olarıq. Güclü stilizəyə məruz qalan və şərti-lakonik rəng tutumuna bələnen bu bədii görüntülərdə bəzən təsvir irreal görünür. Amma özünəməxsus sənətkarlıq nümayişi olan bu cür təqdimat, əslində, rəssamın reallıqla irrealıq arasında tapa bildiyi baxış nöqtəsinin ifadəsidir. Etiraf edək ki, məhz bu "nöqtə"ni tapmaq hər bir yaradıcı üçün çox çətin, bəzən də mümkünsüz olur. Bu reallıqdan mücərrədiyyə uzanan nəhayətsiz yaradıcılıq axtarışlarının rəssamın iç dünyası ilə uzlaşan elə bir anıdır ki, onun bədii ifadəyə çevrilməsi həm də yaradıcının fərdi və fərqli dünyaya baxışını üzə çıxarır. Bəlkə də kimlərsə tapılması asan görü-nə biləcək bu "nöqtə-

Şərq nağılı

Səhra gəmiləri

Ağ örpək

Natürmort